

Wnioski i rekomendacje z obrad Seminarium Energetycznego 31 stycznia 2023 r.

Fundusz Sprawiedliwej Transformacji dla Bełchatowa – szansa czy zagrożenie?

Referaty:

Dr Maciej Kozakiewicz, (Dyrektor Departamentu Doradztwa ds. Transformacji Niskoemisyjnej; Pełnomocnik Zarządu Województwa Łódzkiego ds. transformacji regionu bełchatowskiego), Sprawiedliwa transformacja regionu bełchatowskiego.

Prof. Paweł Ruszkowski (CC), Bełchatów wobec deficytu kapitału społecznego.

Problematyka Seminarium

W dniu 5 grudnia 2022 Komisja Europejska przyjęła pięć polskich programów operacyjnych z terytorialnymi planami sprawiedliwej transformacji. Wspomniane plany o wartości ponad 3,85 mld euro, finansowane w ramach (FST), dotyczą wsparcia transformacji klimatycznej obszarów górniczych na Śląsku, w Małopolsce, Wielkopolsce, na Dolnym Śląsku i w Łódzkiem. Pula środków z FST przeznaczona województwa łódzkiego wynosi 369,5 mln euro w tym 176 mln euro dla Bełchatowa.

Mogłoby się wydawać, że decyzja ta stanie się sygnałem do realizacji konkretnych projektów. Jednak w Bełchatowie zapanowała atmosfera wyczekiwania. Dlaczego tak się dzieje?

Wyzwania są znane:

- Zbliży się koniec eksploatacji kompleksu energetycznego ELB/KWB.
- Mamy do czynienia z lokalnym rynkiem pracy, zdominowanym przez jednego pracodawcę.
- Transformacja regionu wpisuje się w światowe i europejskie trendy zmian technologicznych.
- PGE nie widzi możliwości rozwoju w oparciu o obecną technologię.

- Nadzór właścicielski znajduje się w rękach państwa.

Trudno jednak aktualnie wymienić instytucję czy środowisko, które zdecydowane jest podjąć rolę lidera procesu zmian. Ekspertyzy i raporty z badań wskazują na istnienie barier we współpracy pomiędzy różnymi kategoriami interesariuszy. Jednym z celów obrad Seminarium jest poszukiwanie odpowiedzi na pytanie: jakie działania należy podjąć, aby kapitał społeczny stał się kołem napędowym procesów rozwojowych w regionie?

Wnioski i rekomendacje

1. Przeprowadzona analiza wskazuje, że Bełchatów jako środowisko postawione wobec wyzwania transformacji energetycznej dysponuje znaczącymi zasobami kapitału ludzkiego i technicznego. Te mocne strony mogą stać się przesłankami dla wykorzystania szans, które pojawiły się wraz z przyznaniem środków FST.
2. Równocześnie jednak zauważamy wyraźny deficyt w zasobach kapitału społecznego. Relacje pomiędzy poszczególnymi interesariuszami są oparte na zasadzie ograniczonego zaufania oraz koncentracji na partykularnych interesach, co stanowi czynnik zagrażający efektywnemu wykorzystaniu środków z FST.
3. Należy uruchomić współdziałanie pomiędzy interesariuszami reprezentującymi kompleks energetyczno-przemysłowy a interesariuszami reprezentującymi władze samorządowe oraz środowisko przedsiębiorców.
4. W wyniku dyskusji powołany został Społeczny Komitet d/s Funduszu Sprawiedliwej Transformacji w regionie bełchatowskim. W skład Komitetu wchodzi: przedstawiciele organizacji związkowych z Elektrowni Bełchatów, z Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów, Dariusz Kucharewicz (NSZZ „Solidarność”) oraz eksperci – dr Andrzej Cylwik,

prof. Adam Drobnik, prof. Anna Fornalczyk, dr Maciej Kozakiewicz,
prof. Paweł Ruszkowski.

5. Zwróciliśmy się z uprzejmą prośbą do marszałka Grzegorza Schreibera o włączenie naszego Komitetu do struktury Komitetu Monitorującego ds. funduszy europejskich w województwie łódzkim.